

STAN, RUCH NATURALNY I MIGRACJE LUDNOŚCI W WOJEWÓDZTWIE PODKARPACKIM W 2012 R.

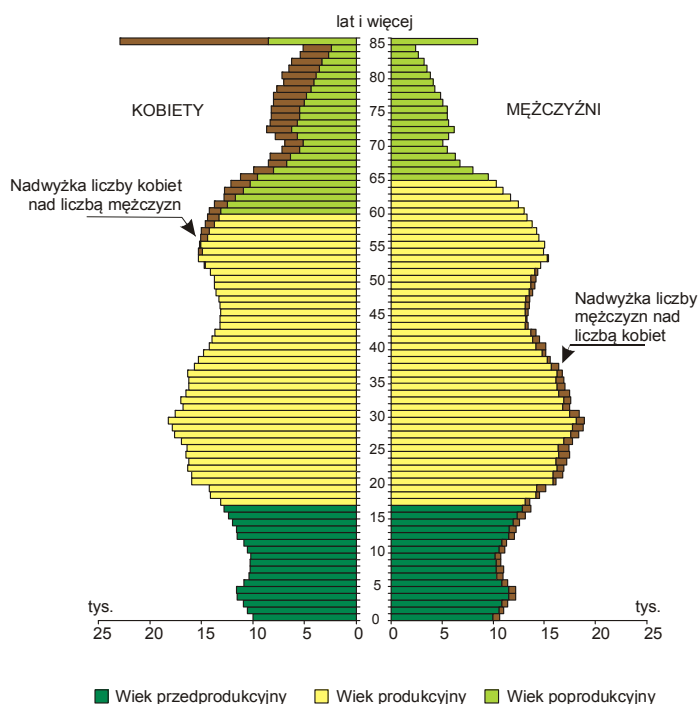
STAN I STRUKTURA LUDNOŚCI

W końcu 2012 roku liczba ludności województwa podkarpackiego wyniosła 2130,0 tys., co odpowiadało 5,5% populacji kraju. Z tego 41,3% stanowiła ludność miejska, zamieszkująca w 50 miastach. Był to najniższy wskaźnik urbanizacji wśród województw (dla Polski wynosił 60,6%). Pod względem liczby ludności województwo podkarpackie zajęło 9. miejsce w kraju. Najbardziej zaludniony podregion rzeszowski skupiał ponad 29% ogółu populacji województwa.

W ciągu 2012 roku liczba ludności w województwie wzrosła o 1264 osoby. W kraju liczba ludności zmniejszyła się o 5148 osób.

LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2012 R.

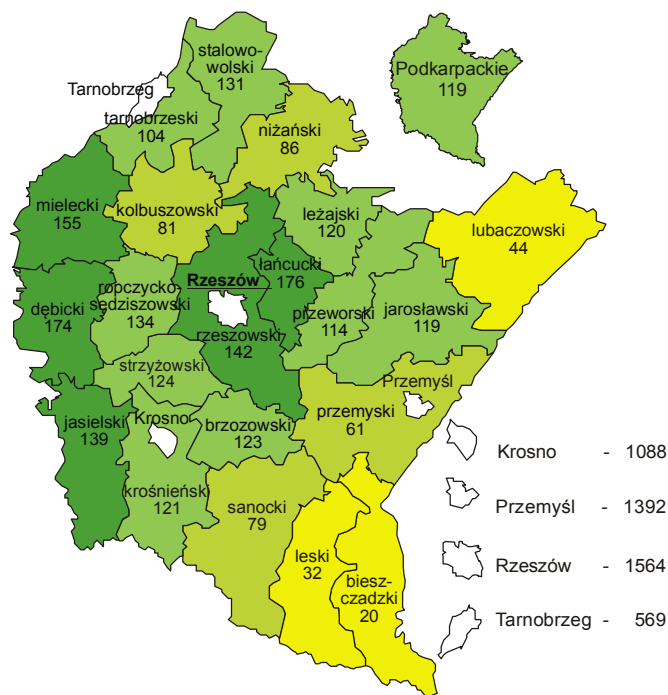
Stan w dniu 31 XII

Średnia gęstość zaludnienia wyniosła 119 osób na 1 km² powierzchni województwa (w Polsce – 123). Wskaźnik ten wykazuje znaczne zróżnicowanie przestrzenne w województwie – od najwyższego w Rzeszowie oraz w Przemyślu – odpowiednio 1564 i 1392 osoby/km², do najniższego w powiatach: bieszczadzki i leski – 20 i 32 osoby/km².

LUDNOŚĆ NA 1 km² W 2012 R.

Stan w dniu 31 XII

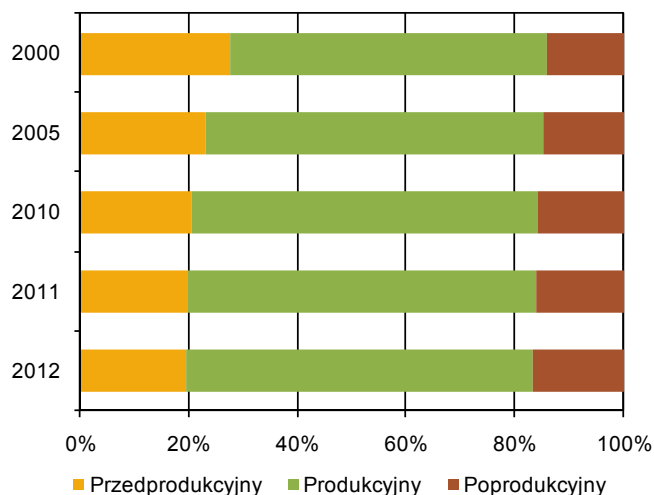
Ludność Podkarpacia cechuje dość wysoki poziom **przyrostu naturalnego**, tj. różnicy między liczbą urodzeń żywych i zgonów. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców województwa, w 2012 r. wskaźnik ten wyniósł 1,25 i znacznie odbiegał od wskaźnika krajowego (wynoszącego 0,04).

Struktura ludności według płci od kilku lat nie ulega większym zmianom. W ogólnej liczbie mieszkańców

nieznacznie przeważają kobiety, które stanowią 51,0% ludności województwa. W 2012 r. **współczynnik feminizacji** dla województwa podkarpackiego osiągnął wartość 104 (dla kraju – 107). Oznacza to, że na 100 mężczyzn przypadało statystycznie 104 kobiety (w miastach – 109, a na wsi – 101).

STRUKTURA LUDNOŚCI WEDŁUG WIEKU

Stan w dniu 31 XII

Wiek środkowy (mediana) mieszkańców województwa podkarpackiego z roku na rok jest coraz wyższy. W 2012 r. mediana wieku wyniosła 37,3 lat, co oznacza, że połowa ludności osiągnęła ten wiek. Mediana dla kobiet wyniosła 38,8 lat, a dla mężczyzn – 35,9. Mieszkańcy miast byli średnio o 2 lata starsi od mieszkańców wsi.

Na Podkarpaciu obserwuje się niekorzystne zmiany, świadczące o starzeniu się społeczeństwa. Następuje zmniejszanie się udziału dzieci i młodzieży (0-17 lat) w ogólnej liczbie ludności województwa, przy jednoczesnym wzroście liczby osób w wieku poprodukcyjnym (mężczyźni w wieku 65 lat i więcej oraz kobiety w wieku 60 lat i więcej). Odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym (poniżej 18 lat) obniżył się z 19,8% w 2011 r. do 19,5% w 2012 r. Jednocześnie wzrósł udział osób w wieku poprodukcyjnym – z 16,3% do 16,7%. Zmniejszył się udział ludności w wieku produkcyjnym – z 63,9% w 2011 r. do 63,8% w 2012 r.

W 2012 r. na 100 osób w wieku produkcyjnym (mężczyźni w wieku 18-64 lata, kobiety w wieku 18-59 lat) przypadało 57 osób w wieku nieprodukcyjnym (przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym), tyle co

w 2011. Omawiana relacja dla miast wyniosła 53 osoby, a dla wsi – 59 osób.

URODZENIA

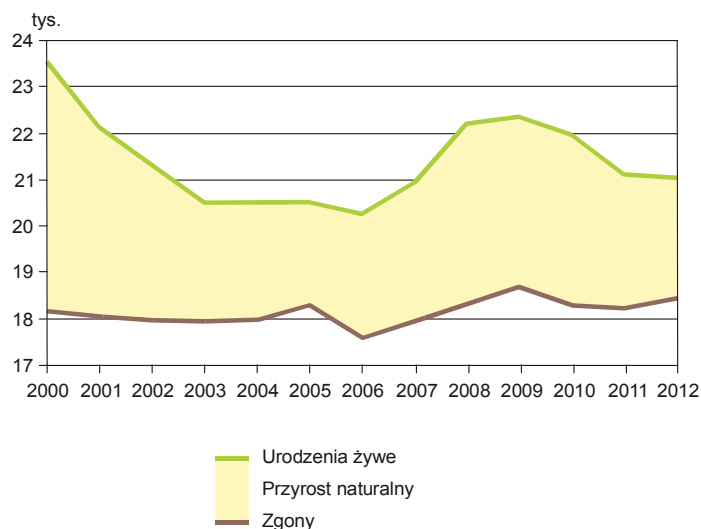
W 2012 r. zanotowano 21064 urodzenia żywe, tj. o 0,3% (o 66 urodzeń) mniej niż w roku poprzednim i o 10,7% mniej niż w roku 2000.

Współczynnik urodzeń wyniósł 9,9‰ (dla kraju – 10,0‰) i w stosunku do roku 2011 pozostał bez zmian. W miastach na 1000 ludności przypadało 9 urodzeń żywych, natomiast na wsi – 10. Najniższy współczynnik urodzeń wystąpił w powiecie leskim, stalowowolskim, Tarnobrzegu i Przemyślu (po 8,3‰), a najwyższy w powiatach ropczycko-sędziszowskim i brzozowskim (odpowiednio 11,8‰ i 11,4‰).

Rok 2012 był kolejnym, w którym zaobserwowano poziom reprodukcji ludności niezapewniający prostej **zastępowalności pokoleń**, tj. kiedy na jedną kobietę w wieku 15-49 lat przypada średnio 2,10 – 2,15 urodzeń dzieci. Ogólny współczynnik dzietności w 2012 r. wynosił 1,27 i był niższy niż w kraju (1,30). W miastach wyniósł 1,14, natomiast na wsi – 1,35.

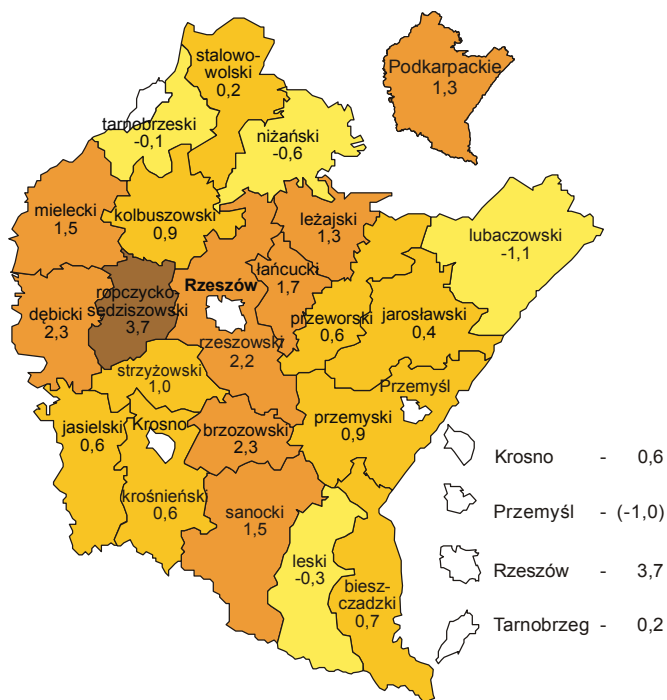
Ogólny **współczynnik płodności**, określony liczbą urodzeń żywych na 1000 kobiet w wieku rozrodczym (15-49 lat), w 2012 r. osiągnął w województwie podkarpackim poziom 39,5. Wyższa płodność występowała u kobiet mieszkających na wsi, gdzie na 1000 kobiet przypada 41 dzieci, przy 37 w miastach (w Polsce – odpowiednio: 44 i 39).

RUCH NATURALNY LUDNOŚCI

W latach dziewięćdziesiątych XX w. nastąpiło przesunięcie najwyższej płodności kobiet z grupy wieku 20-24 lata do grupy 25-29. Przeciętny wiek kobiet (mediana), które w 2012 r. urodziły dziecko, wyniósł 28,8 lat, a rodzących po raz pierwszy – 26,6 lat (dla porównania, w roku 2005 wiek ten był niższy i wyniósł odpowiednio: 27,6 i 25,0 lat).

PRZYROST NATURALNY NA 1000 LUDNOŚCI W 2012 R.

Urodzenia z matek nastoletnich stanowiły 3,6% ogółu urodzeń, natomiast 13,7% – z matek mających 35 lat i więcej. W 2012 r. na 1000 urodzeń 4 były martwe. Urodzenia pozamałżeńskie stanowiły 12,5% urodzeń żywych.

Wartość współczynnika dynamiki demograficznej (liczba urodzeń na 1 zgon) obniżyła się z poziomu 1,16 w 2011 r. do 1,15 w roku 2012. W miastach na jeden zgon przypadało 1,21 urodzeń, a na wsi – 1,11. W kraju współczynnik dynamiki demograficznej osiągnął wartość 1,00.

ZGONY

W 2012 r. zmarło 18402 osoby, tj. o 188 osób więcej niż w 2011 r. i o 273 więcej niż w roku 2000.

Współczynnik umieralności w województwie podkarpackim wyniósł 8,6‰, co oznacza, że na 1000 ludności przypadało 8,6 zgonów (dla Polski wskaźnik

ten wyniósł 10,0‰). Liczba zgonów przypadająca na 1000 mieszkańców w miastach wyniosła 7,7, a na wsi – 9,3. Najniższy współczynnik umieralności wystąpił w Rzeszowie (7,3‰) i powiecie sanockim (7,8‰), a najwyższy w powiecie strzyżowskim (10,1‰).

Wśród zmarłych osób przeważali mężczyźni, którzy w 2012 r. stanowili 51,1% (w 2011 – 52,5%). Połowa zmarłych osób nie ukończyła 77,8 lat; dla kobiet wiek środkowy wyniósł 82,1 lata, a dla mężczyzn – 72,9 lata.

W 2012 r. zarejestrowano 107 zgonów niemowląt (dzieci poniżej 1 roku życia). Na 1000 urodzeń żywych przypadało – (podobnie jak średnio w kraju i rok wcześniej) – ok. 5 zgonów niemowląt.

MAŁŻEŃSTWA

W 2012 r. zawarto 11859 związków małżeńskich, tj. o 3,8% mniej niż w 2011 r. i o 0,7% więcej niż w 2005 r. Na 1000 ludności przypadało 5,6 nowo zawartych małżeństw (w kraju 5,3). Na wsi wskaźnik ten wynosił 5,7‰, a w mieście 5,4‰.

Średnia wieku (mediana) dla wstępujących w związek małżeński po raz pierwszy w 2012 r. wyniosła: dla kobiet – 25,2 lat, dla mężczyzn – 27,4 lat.

W 2012 r. wśród nowożeńców 90,7% stanowiły pary pierwsze, tj. panny z kawalerami (w kraju – 83,5%).

Małżeństwa wyznaniowe stanowiły 75,4% wszystkich zawartych w 2012 r. małżeństw, a w roku 2011 – 75,0%, w 2005 r. – 77,9%. Odsetek takich małżeństw jest wyższy na wsi (79,6%) niż w miastach (69,2%). Spośród 8940 małżeństw wyznaniowych, tylko 17 nie było związkami zawartymi w kościele katolickim. W liczbie tej największy udział miały związki zawarte w polskim autokefalicznym kościele prawosławnym i kościele zielonoświątkowym (po 7 związków).

ROZWODY I SEPARACJE

W 2012 r. rozwiódło się 2228 par małżeńskich, tj. o 143 mniej niż w roku poprzednim. W odniesieniu do roku 2005 liczba ta była o 17,1% mniejsza.

Wskaźnik rozwodów, określany jako liczba rozwodów przypadająca na 1000 ludności, zmniejszył się do poziomu 1,05 w 2012 r. z 1,11 w 2011 r. Najwyższy wskaźnik rozwodów odnotowano w województwie dolnośląskim – 1,99‰ (w kraju 1,67‰). W miastach natężenie rozwodów było ponad 2-krotnie wyższe niż na wsi (odpowiednio: 1,52‰ i 0,72‰).

W 2012 r. na 1000 nowo zawartych małżeństw przypadało ponad 188 rozwodów, przy czym w miastach – 280, a 126 na wsi. Dla porównania, w roku 2005 na 1000 zawartych małżeństw przypadało 228 rozwodów (355 w miastach i 142 na wsi).

W prawie 70% przypadków powództwo wniosła kobieta. Orzeczenie rozwodu z winy męża nastąpiło w 23,8% spraw, z winy żony – 3,5%, z winy obu stron – 4,5%, najczęściej jednak wina nie była orzekana (blisko 68%). Najczęstsze przyczyny rozwodów to niezgodność charakterów (26,4%), nadużywanie alkoholu w powiązaniu z nagannym stosunkiem do członków rodziny (10,9%) oraz niedochowanie wierności małżeńskiej (7,8%).

W 2012 r. sądy orzekły separację wobec 151 małżeństw (o 38 mniej niż w 2011 r.), z czego 60,9% przypadało na mieszkańców miast. W przeliczeniu na 100 tys. ludności liczba separacji wyniosła (dla miast – 10,5 i 4,7 dla wsi). W kraju wskaźnik ten wyniósł 6,5.

MIGRACJE

Drugim, obok przyrostu naturalnego, czynnikiem mającym istotny wpływ na stan zaludnienia są migracje ludności. Od wielu lat w województwie notuje się ujemne **saldo migracji**. W 2012 r. w wyniku migracji liczba ludności zmniejszyła się o 1947, w 2011 r. – o 2177, co w przeliczeniu na 1000 mieszkańców województwa wynosi minus 0,9 (w kraju – minus 0,2). Oznacza to, że liczba osób wymeldowanych z pobytu stałego w ciągu roku przekroczyła liczbę osób zameldowanych na pobyt stały w tym okresie. Liczba mieszkańców województwa zmniejszyła się w 2012 roku o 818 mężczyzn i o 1129 kobiet. Z miast ubyły 2193 osoby (2,5 osoby na 1000 mieszkańców), natomiast na wsi liczba lud-

ności zwiększyła się o 246 osób (0,2 osoby na 1000 ludności).

W 2012 r. w województwie podkarpackim zameldowało się na pobyt stały 18,2 tys. osób (z czego 940 osób przybyło z zagranicy, rok wcześniej 986), tj. o 1492 mniej niż w roku 2011. Wśród ludności napływowej przeważały kobiety (52,9%) oraz osoby osiedlające się na wsi (58,8%).

Odływ ludności wyniósł 20,1 tys. osób, tj. o 1722 mniej niż w 2011 r. Za granicę wymeldowało się z pobytu stałego 940 mieszkańców (o 11 mniej niż w 2011 r.). Z województwa częściej wymeldowywały się kobiety (53,8%) oraz osoby zamieszkałe na wsi (51,2%).

SALDO MIGRACJI NA 1000 LUDNOŚCI W 2012 R.

